

Yfirlit yfir EES reglur um réttindi og skyldur lestarfarþega¹

1. Heildstæð löggjöf um lágmarksréttindi innan innri markaðarins

Þriðji lestar lagabálkurinn frá 2007 opnaði fyrir alþjóðamarkað flutnings farþega með járnbrautlestum innan Evrópska Efnahagssvæðisins þann 3. júlí 2010. Hin svokallaða reglugerð um almenna farþegaflutninga á járnbrautum og á vegum, sem er hluti af lagabálknum, skilgreinir betur hið lagalega og fjárhagslega fyrirkomulag sem skal vera fyrir hendi þegar lögbær yfirvöld gera samninga við rekstraraðila um þjónustu almenningssamgangna innanlands, svo að allir borgarar innan Evrópska efnahagssvæðisins njóti sömu gæða þegar þeir greiða fyrir almenningssamgöngur um Evrópu.

Með sameiginlega innri markaðnum eru aðgerðir sem stuðla að auknum réttindum farþega nauðsynlegar til að veita neytendum fullnægjandi vernd á viðeigandi mörkuðum og settar eru á laggirnar sameiginlegar reglur fyrir járnbrautariðnaðinn. Þannig er hægt að nýta ábátann af heildstæðum markaði fyrir flutningum með járnbrautalestum til fulls.

2. Lágmarksréttindi sem ná til allra aðildarríkja

Reglugerð um réttindi og skyldur lestarfarþega nr. 1371/2007 kveður á um sameiginlegar lágmarksreglur sem gilda um alla Evrópu, til dæmis í tilfellum seinkana eða aflýsinga lestarferða. Auk þess er rekstraraðilum járnbrauta og lesta gert skylt að upplýsa farþega um réttindi þeirra og skyldur sem og hvernig þeim sé framfylgt. Þá er rekstraraðilum skylt að setja á laggirnar úrskurðarnefndir þar sem hægt verður að beina ágreiningi um réttindi og skyldur lestarfarþega.

Ríki mega þó veita undanþágur frá reglunum í tilfellum flutningaþjónustu á járnbrautum sem einungis fara fram innanlands, að því gefnu að undanþágurnar séu veittar á gagnsæjan hátt og án mismununar. Þær mega þó eigi vara lengur en í 5 ár hverju sinni, en heimilt er að endurnýja undanþágur í tvígang, allt að 5 ár í senn (mest 15 ár í heildina). Heimilt er að veita viðvarandi undanþágu fyrir járnbrautarþjónustu í þéttbýlum, úthverfum og fyrir svæðisbundna þjónustu. Loks er heimilt að veita undanþágu í 5 ár, sem er endurnýjanleg, í tilfellum járnbrautarþjónustu sem að miklu leyti fer fram utan Evrópska efnahagssvæðisins.

Tiltekin ákvæði reglugerðarinnar eru engu að síður bindandi fyrir allar járnbrautarsamgöngur innan Evrópska efnahagssvæðisins: reglur um aðgengi að miðum og bókunum; ábyrgð rekstraraðila járnbrautarsamgangna vegna tjóns á farþegum og farangri þeirra; lágmarks tryggingaréttindi fyrir járnbrautarfyrirtæki; réttur farþega með skerta hreyfigetu; upplýsingar um aðgengi að lestarþjónustu; auk skyldna er varða öryggi farþega.

Þar af leiðandi tryggir reglugerðin jafnvægi milli markmiðsins að veita farþegum innan Evrópska efnahagssvæðisins lágmarksréttindi og þess ólíka umhverfis sem rekstraraðilar innan svæðisins búa við. Þannig spila saman ákvæði sem tryggja grundvallarréttindi farþega með ákvæðum um undanþáguheimildir einstakra aðildarríkja.

¹ Ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar um að fella beri inn í samninginn reglugerðina má finna [hér](#). Reglugerðin hefur ekki verið þýdd yfir á íslensku.

3. Að hjálpa farþegum með skerta hreyfigetu

Reglugerðin tryggir að farþegar með skerta hreyfigetu geti ferðast á sambærilegan hátt og aðrir borgarar.

Járnbrautarfélög og framkvæmdarstjórar járnbrautarstöðva skulu setja á laggirnar reglur sem tryggja að fatlaðir einstaklingar og einstaklingar með skerta hreyfigetu, m.a. eldri borgarar, njóti sama aðgangs að samgöngum og aðrir farþegar.

Járnbrautarfélög, miðasalar og ferðaskipuleggjendur skulu einnig tilkynna um aðgengileika járnbrautarþjónustu, hver aðgangur sé og hvers vegna, ef þess er óskað.

Járnbrautarfélög skulu veita fötluðum einstaklingum og einstaklingum með skerta hreyfigetu aðstoð um borð í lest sem og þegar viðkomandi fer um borð og frá borði, án aukagjalds. Aðstoð er veitt að því tilskyldu að járnbrautarfélagi, framkvæmdarstjóra lestarstöðvar, miðasala eða ferðaskipuleggjanda sem miði var keyptur hjá sé tilkynnt um að farþeginn þurfi á slíkri aðstoð að halda, að minnsta kosti 48 tímum áður en aðstoðar er þörf.

Fatlaður einstaklingur eða einstaklingur með skerta hreyfigetu skal mæta á fyrirfram ákveðinn stað á þeim tíma er ákveðinn er (af járnbrautarfélaginu eða framkvæmdarstjóra lestarstöðvar er veittir aðstoðina) sem skal að hámarki vera 60 mínútur fyrir auglýstan brottfarartíma eða á þeim tíma er allir farþegar eru beðnir um að innrita sig. Ef enginn tími er ákveðinn, skal viðkomandi koma að minnsta kosti 30 mínútum fyrir auglýstan brottfarartíma eða á þeim tíma er á að innrita sig.

Það er ekkert hámark á skaðabótaábyrgð er járnbrautarfélög kunna að bera fyrir missi eða tjóni á ferli hjálpartækjum eða öðrum sértækjum sem notuð eru af fötluðum einstaklingum eða einstaklingum með skerta hreyfigetu.

4. Önnur réttindi farþega skv. reglugerðinni.

Yfirlit yfir réttindi sem reglugerðin veitir:

a) Upplýsingar

Farþegar sem ferðast með járnbrautalest innan Evrópu eiga rétt á að fá allar þær upplýsingar sem tengjast ferð þeirra með þeim hætti og á því formi er best hentar hverju sinni. Sérstök áhersla skal vera lögð á að tryggja að komið sé til móts við þarfir fólks sem er heyrnar- eða sjónskert. Slíkar upplýsingar skulu innihalda eftirfarandi:

Upplýsingar er skal veita áður en ferð hefst:

- Þau almennu skilyrði sem gilda skv. samningnum.
- Þá ferð sem tekur stystan tíma og hvaða ferð er ódýrust.
- Um aðstöðu fyrir fatlaða einstaklinga eða einstaklinga með skerta hreyfigetu, sem og fyrir farþega með hjól, þegar gengið er um borð í lestina og innan lestarinnar.

- Um sæti á reyklausu svæði og sæti á svæði þar sem heimilt er að reykja, sæti á fyrsta og öðru farrými, og um svefnpláss.
- Hvort ferðin muni raskast eða hvort henni verður seinkað.
- Þá þjónustu sem veitt er um borð.
- Hvernig og hvar hægt sé að nálgast týndan farangur og leggja fram kvörtun.

Upplýsingar sem veita skal á meðan ferð stendur:

- Hvaða þjónusta sé veitt um borð.
- Næsta lestarstöð.
- Hvort ferð sé seinkað og þá um væntanlegan komutíma.
- Helstu tengimöguleikar.
- Atriði sem þarf að hafa í huga er varðar öryggisatriði.

(b) Hjól í farangri

Járnbrautarfélög skulu tryggja að farþegum sé veitt tækifæri til að taka **hjól** um borð í lestir, að því gefnu að hjólið sé handhægt, að það hafi ekki neikvæð áhrif á lestarþjónustu og að veltingur lestar leyfi það.

(c) Seinkun og aflýsing ferða

Þegar að minnsta kosti 60 mínútna seinkun er fyrirsjáanleg hefur farþegi **samstundis** rétt til að velja á milli:

(i) **Fullrar endurgreiðslu** fyrir farmiðann eða fyrir þann legg ferðarinnar sem ekki var farinn og fyrir þann hluta ferðarinnar sem er þegar afstaðinn, ef sá hluti þjónar engum tilgangi fyrir upprunalega ferðaáætlun farþegans. Í slíkum tilfellum á farþegi enn fremur rétt á að snúa aftur til þess staðar er ferðin hófst, eins fljótt og auðið er.

(ii) **Áframhaldi á ferð** eða **breytingu á ferðaleið** undir sambærilegum skilmálum að lokaáfangastað eins fljótt og auðið er eða á síðari tímasetningu sem hentar farþeganum betur.

Þegar farþegi heldur áfram ferð sinni þrátt fyrir töf á hann rétt á **skaðabótum**.

Lágmark skaðabóta vegna seinkunnar eru:

25% af farmiðaverði vegna seinkunar er varir frá 60 til 119 mínútna,

50% af farmiðaverði vegna seinkunar er varir 120 mínútur eða lengur.

Bæturnar skulu vera greiddar innan eins mánaðar eftir að krafa um bætur var gerð. Farþeginn á ekki rétt á bótum undir sérstökum aðstæðum. Til dæmis ef um er að ræða aflýsingu, seinkun eða að farþegi missi af tengingu vegna aðstæðna sem rekstraraðili flutningsþjónustu gat ekki komið í veg fyrir, þrátt fyrir að hafa gert allar viðeigandi ráðstafanir hverju sinni.

Járnbrautarfélögum ber að upplýsa farþega um seinkun eða aflýsingu á lestarferðum um leið og slíkar upplýsingar eru fyrir hendi.

Í tilfelli seinkunar sem varir lengur en 60 mínútur eiga farþegar rétt á **ókeypis máltíð** og **hressingu** sem veita skal í samræmi við biðtímann.

Enn fremur skulu járnbrautarfélög bjóða ókeypis **gistingu og flutning milli lestarstöðvar og gististaðar** þegar þörf á einni eða fleiri gistingu sökum seinkunar.

Ef lestin er stöðvuð vegna tálmunar á brautarteinunum, skal járnbrautarfyrirtæki tryggja flutning frá lestinni til lestarstöðvar, nýs brottfararstaðar eða á lokaáfangastað þjónustunnar, ef mögulegt er.

Ef ekki er unnt að sinna lestarþjónustu, skal járnbrautafélagið skipleggja eins fljótt og mögulegt er **aðra tegund af flutningsþjónustu**.

(d) Fyrirfram greiðsla

Ef farþegi deyr eða verður fyrir líkamlegum skaða í lestarslysi, þá er járnbrautafélaginu skylt, **innan 15 daga, að greiða nauðsynlegan kostnað** hans eða aðstandenna. Kostnaður skal að lágmarki vera 21,000 evrur í tilfelli andláts.

5. Möguleikar farþega til að kvarta til járnbrautafélags

Járnbrautafélög eru skyldug til að koma á fót **kvörtunarþjónustu** vegna brota á farþegaréttindum sem falla undir reglugerðina og til að veita upplýsingar um það hvernig farþegar geta haft samband við slíka þjónustu og á hvaða tungumáli hægt er að kvarta.

Kvörtunum skal svara innan eins mánaðar, en í ákveðnum tilvikum er heimilt að svara innan þriggja mánaða. Skal þá tilkynna farþeganum hvenær hann megi eiga von á svari.

6. Eftirlitsaðilar innan aðildarríkjanna

Í hverju aðildarríki er sjálfstæð stofnun („NEB“) sem sér til þess að reglugerðinni sé framfylgt og sem farþegar geta kvartað til. Stofnanirnar sjá til þess að farþegar njóti þeirra réttinda er reglugerðin veitir til fulls og hafa eftirlit með því að járnbrautarfélög, miðasalar og framkvæmdaraðilar lestarstöðva starfi samkvæmt reglugerðinni. Stofnununum er heimilt að beita viðurlögum.

7. Reglugerðin nær einnig yfir réttindi og skyldur lestarfarþega innan aðildarríkisins, þéttbýlis, úthverfa og svæðisbundinnar lestarþjónustu skv. alþjóðasamning um millilandaflutninga á varningi með járnbrautum (COTIF).

- Styrking réttinda lestarfarþega byggir á gildandi kerfi þjóðarréttar um þetta efni sem finna má í viðbæti A við reglugerðina, „Sameiginlegar reglur er varða samning um alþjóðlegan flutning farþega og farangurs með járnbrautalestum (CIV)“, við alþjóðasamning um millilandaflutninga á varningi með járnbrautum (COTIF) frá 9. maí 1980, eins og breytt með bókun um breytingu á sáttmála varðandi alþjóðlegan flutning með járnbrautalest frá 3. júní 1999 (1999 bókunin).
- Í raun rýmkar reglugerðin gildissvið þessa alþjóðsamnings sem nær einungis til alþjóðlegra lestarsamgangna einnig til lestarþjónustu innalands, í borgum og í úthverfum,

sem og svæðisbundnum lestarsamgöngum, sem eitt eða fleiri járnbrautafélög sem hlotið hafa leyfi skv. tilskipun nr. 95/18/EC veita, nema ef aðildarríki hefur gert undanþágu.

- Í grundvallaratriðum² eru hinar „rýmkuðu“ meginreglur og réttindi og skyldur farþega skv. COTIF-samningnum eftirfarandi:

A. Reglur er varða almenn skilyrði og skilmála flutningssamnings (þar á meðal samningagerð og efndir samnings)

1.1 Almenn

- Skilgreining á hugtakinu flutningssamningur og hugtakinu farmiði sem *prima facie* sönnunargagn um samningsgerð og innihald samnings;
- Farmiðar: form og ófrávíkjanlegt innihald, framseljanleiki miðans, möguleiki að fá miðann gefinn út á tölvutæku formi;
- Skylda farþegans til að greiða fyrir flutningsþjónustu fyrirfram og skilyrði til að fá miða endurgreiddan;
- Skylda farþega til að hafa gildan farmiða í fórum sínum á meðan ferðalagi stendur, skylda til að greiða viðbótargjald ef farþegi sýnir ekki fram á að hann hafi gildan miða þegar þess er óskað, en neiti farþegi að greiða viðbótargjald, þarf hann að hlíta því að bundinn verði endir á för hans, auk þess í öðrum tilfellum ef þörf er á að hafna farþega aðgangi að flutningsþjónustu (t.d. við hættu, vegna óþæginda annarra farþega);
- Skylda farþega til að hlíta tollareglum og öðrum kröfum stjórnsýslustofnanna;
- Skylda fyrir járnbrautarfélag að staðfesta afþöntun eða ef næstu ferð var ekki náð.

1.2 Skilyrði um flutning handfarangurs, dýra, innritaðs farangurs og farartækja

- Almenn ákvæði: leyfilegur handfarangur og dýr, kröfur varðandi hættulegan varning samræmast reglum um flutning hættulegs varnings með járnbrautalest (RID);
- Rekstraraðili flutningsþjónustu hefur rétt til að hafa eftirlit með farangri og dýrum og að krefja farþega um greiðslu fyrir eftirlitskostnaði ef viðkomandi fer ekki eftir samningsákvæðum;
- Farþegum ber skylda til að fylgja stjórnsýslu- og tollareglum;
- Farþegum ber skylda til að fylgjast með eigin handfarangri og dýrum;
- Farþegum ber skylda til að sýna fram á að farangur hafi verið innritaður með þar til gerðum farangursmiða sem er *prima facie* sönnun um skyldur flutningsaðilans; gengið er út frá því að farangur sé í góðu ásigkomulagi og í samræmi við lýsingu á farangursmiða; reglur um hvað skuli koma fram á farangursmiða;
- Skráning farangurs við afhendingu og framvísun gilds farmiða; skylda farþega til að greiða fyrir flutning innritaðs farangurs við skráningu; skylda farþega til að gera grein fyrir nafni sínu á öllum innrituðum farangri, auk heimilisfangs og viðtökustaðs; réttur farþega til að afhenda farangursaðila innritaðan farangur við framvísun farangursmiða. Sá

² Samantektn er ekki tæmandi. Sjá viðauka 1 við Reglugerð nr. 1371/2007.

sem hefur undir höndum farangursmiða má neita að taka við farangri ef rekstraraðili flutningsþjónustu neitar að skoða farangur sem ætlað er að hafi orðið fyrir skemmdum;

- Flutningur á ökutækjum: samningsskyldur þurfa að koma fyrir á flutningsmiða sem afhentur er farþega; reglur um hvað skuli koma fram á flutningsmiða.

B. Reglur um: 1. ábyrgð járnbrautafélaga vegna (a) andláts eða líkamstjóns farþega; (b) seinkunar, aflýsinguar, þegar tenging næst ekki; (c) tjóns á handfarangri, dýrum, innrituðum farangri og ökutækjum; 2. hvernig farþegar framfylgja réttindum sínum; 3. tengsl flutningsaðila.

1. Ábyrgð járnbrautafélaga

(a) Ábyrgð í tilfalli andláts eða líkamstjóns, farþega

- Rekstraraðili flutningsþjónustu er ábyrgur fyrir tjóni vegna andláts farþega, líkamstjóni farþega eða annarskonar líkamlegu eða andlegu tjóni farþega sem verður af völdum slyss sem á rætur að rekja til reksturs lestarsamganga eða á meðan farþegi er um borð eða er á leið um borð.
- Rekstraraðili flutningsþjónustu ber ekki ábyrgð ef:
 - a) slysið er af völdum aðstæðna sem ekki eru í tengslum við rekstur lestarsamgangna eða vegna athæfis þriðja aðila sem flutningarfyrirtækið gat ekki afstýrt, þrátt fyrir að hafa gert viðeigandi ráðstafanir. Aðrir aðilar sem notast við sama járnbrautagrunnvirki skulu ekki vera skilgreindir sem þriðji aðilar.
 - b) slys var að völdum farþegans sjálfs.
- Ef einn og sami flutningssamningur gildir um flutning margra járnbrautafélaga er rekstraraðili flutningsþjónustunnar sem flytur farþega þegar slys verður ábyrgur í tilfalli andláts eða líkamstjóns farþega.
- Í tilfalli andláts farþega skulu skaðabætur nægja fyrir nauðsynlegum kostnaði sem fellur til vegna andláts farþegans, þá sérstaklega flutning á líki og útfararkostnaði.
- Ef farþegi sem deyr af völdum slyss, sem rekstraraðili er ábyrgur fyrir, hafði samkvæmt lagaskyldu annan einstakling á sínu framfæri, skal þeim einstaklingi vera bætt framfærslutjón.
- Í tilfalli persónulegs tjóns, líkamstjóns eða andlegs tjóns farþega skal fjárhæð skaðabóta nægja til greiðslu:
 - (a) alls nauðsynlegs kostnaðar, þá sérstaklega vegna meðferðar og flutnings;
 - (b) fjárhagslegs taps, s.s. vegna vinnutaps að hluta eða til fulls eða vegna aukinna þarfa.
- Fjárhæð bóta skal vera í samræmi við landslög aðildarríkisins. Hámark skaðabóta fyrir hvern farþega er þó 175.000 reiknieiningar, ef hámark landslaga er fyrir neðan þá upphæð.

b) Ábyrgð í tilfelli aflýsingar, seinkunar eða ef tengingu er ekki náð

- Rekstraraðili flutningsþjónustunnar skal bera ábyrgð á tjóni vegna aflýstrar ferðar, seinkunar ferðar eða vegna þess að farþegi nær ekki tengingu, ef farþega er ekki kleift að halda ferð áfram sama dag.
- Skaðabæturnar skulu nægja til greiðslu eðlilegs kostnaðar fyrir gistingu ásamt eðlilegum kostnaði við að tilkynna um seinkun ferðar til þeirra sem áttu von á farþeganum.
- Rekstraraðili flutningsþjónustunnar ber ekki ábyrgð vegna aflýsingar ferðar, seinkunar ferðar eða ef tengingu er ekki náð, ef það stafar af einum af eftirfarandi ástæðum:
 - a) atvik tengist ekki rekstur flutningsþjónustunnar eða ef athafnir þriðja aðila, sem járnbrautafélagið gat ekki afstýrt þrátt fyrir eðlilegar ráðstafanir, valda slysi.
 - b) ef slys varð af völdum farþegans sjálfs.

c) Ábyrgð í tilfelli tjóns á handfarangri, dýrum, innrituðum farangri eða ökutækjum

- Í tilfelli andláts eða líkamstjóns farþega skal rekstraraðili flutningsþjónustu einnig vera ábyrgur fyrir tjóni að hluta eða heild á munum sem farþegi ferðaðist með eða sem voru í handfarangri. Hámark skaðabóta skulu vera 1400 reikningseiningar fyrir hvern farþega og skulu greiðast af rekstraraðila flutningsþjónustu.
- Í öðrum tilfellum skal rekstraraðili flutningsþjónustu ekki vera ábyrgur fyrir tjóni, í heild eða að hluta, vegna skemmda á munum, handfarangri eða dýrum sem farþegi ferðast með, nema að tjónið sé af völdum rekstraraðilans.
- Rekstraraðili flutningsþjónustu ber ábyrgð á tjóni, í heild eða að hluta, á innrituðum farangri.
- Rekstraraðili flutningsþjónustu ber ekki ábyrgð ef tjón eða seinkun á afhendingu er af völdum farþegans sjálfs eða ef tjón stafar frá sérstakri áhættu tengdri einni eða fleiri af eftirfarandi ástæðum:
 - a) innpökkun var ekki nægilega góð
 - b) sérstakt eðli farangursins
 - c) munir farangursins eru ekki ætlaðir til slíks flutnings
- Ef einn og sami flutningssamningur gildir um flutning margra járnbrautarfélaga á sama farangri, skal hver og einn rekstraraðili flutningsþjónustunnar vera ábyrgur fyrir flutningi alla ferðaleiðina fram að afhendingu, með því að taka við farangri með farangursmiða eða ökutækinu með flutningsmiðanum.
- Þegar rekstraraðili flutningsþjónustu hefur úthýst þjónustunni, að hluta eða í heild, til annars aðila, skal upphaflegi rekstraraðilinn samt sem áður vera ábyrgur fyrir öllum flutningnum.
- Í tilfelli tjóns á innrituðum farangri, í heild eða að hluta, verður rekstraraðili að greiða eftirfarandi, þó þannig að hann greiðir ekki fyrir neitt annað eða frekara tjón:
 - a) ef fjártjón er sannað skulu skaðabætur nema þeirri fjárhæð sem sönnuð hefur verið að nemur tjóninu, en þó ekki fara yfir 80 reiknieiningar af hverju kílógrammi sem er ábótavant eða 1200 reiknieiningar fyrir hvern farangurshluta.

b) ef fjárhæð tjóns liggur ekki fyrir skal greiða 20 reiknieiningar lausafés, sem ákvarðaðar hafa verið fyrirfram, á hvert kílógramm af vergum massa sem tapaðist eða 300 einingar af farminum.

- Verði tjón á innrituðum farangri verður rekstraraðili flutningsþjónustu að greiða skaðabætur er nema tapinu á verðmætum sem voru í farangrinum.
- Seinki afhendingu innritaðs farangurs verður rekstraraðili að greiða skaðabætur fyrir hverjar heilar 24 klukkustundir eftir að afhendingar var krafist, þó aldrei lengur en í 14 daga:
 - a) skaðabætur sem samsvara því fjártjóni sem farþegi sannar að hann hafi orðið fyrir, að hámarki 0,80 reiknieiningar fyrir hvert kíló farangursins eða 14 reiknieiningar hvað varðar hvern einstaka mun sem var í hinum tapaða farangri sem afhentur er seint:
 - b) ef farþegi getur ekki veitt sönnun fyrir fjártjóni sínu munu skaðabætur nema 14 reiknieiningum fyrir hvert kíló af farangri eða 2,80 reiknieiningar fyrir hvern einstaka mun sem var í hinum tapaða farangri.
- Seinkun fermingar ökutækis eða ef ökutæki verður óökufært að hluta eða fullu: í tilfalli seinkunar í fermingu eða afhendingu ökutækis sem rekja má til rekstraraðila flutningsþjónustu skal rekstraraðili greiða skaðabætur, sem jafngilda, en fara þó ekki fram úr, flutningskostnaði.
- Seinki fermingu af völdum rekstraraðila flutningsþjónustu getur farþegi kosið að rifta flutningssamningi og verður þá flutningsaðili að endurgreiða honum flutningsverðið.
- Verði ökutæki óökufært að fullu eða að hluta skal reikna skaðabætur sem greiða skal farþega í samræmi við eðlilegt verð ökutækis, að hámarki 8000 reiknieiningar.

2. Framfylgd réttinda farþega: skaðabótakröfur og málssóknarréttur

- **Viðurkenning tjóns:** Þegar ætlað er að missir eða tjón hafi orðið á munum sem fluttir eru af rekstraraðila flutningsþjónustu (s.s. farangur, ökutæki) eða þegar slíkur missir eða tjón er staðfest skal flutningsaðili án tafar og í viðurvist farþegans, ef hægt er, rita skýrslu þar semgrein er gerð fyrir ástandi munanna, hversu mikið tjón hefur orðið, orsök og tímasetningu tjóns. Afhenda skal farþega eintak skýrslunnar án kostnaðar.
- **Skaðabótakröfur:** Að meginstefnu til skulu skaðabótakröfur varðandi ábyrgð rekstraraðila flutningsþjónustu í tilfalli andláts farþega eða líkamstjóns farþega vera skriflegar og vera stílaðar á þann aðila sem málsókn getur beinst að.
- **Meðferð fyrir dómstólum:** Málsókn sem byggist á ábyrgð rekstraraðila flutningsþjónustu vegna andláts eða líkamstjóns farþega getur einungis beinst að þeim aðila sem samkvæmt flutningssamningi bar ábyrgð á þeirri leið sem slysið varð.
- Sú meginregla gildir um málsókn sem byggir á ábyrgð rekstraraðila flutningaþjónustu vegna andláts eða líkamstjóns farþega, að réttur til að höfða mál fellur niður ef tilkynning um slys er ekki gerð innan 12 mánaða frá því að viðkomandi fékk upplýsingar um tjónið eða missinn til rekstraraðilans sem hægt er að beina kröfu að.
- Fyrningartími skaðabótakröfu vegna ábyrgðar rekstraraðila flutningsþjónustu vegna andláts eða líkamstjóns er eftirfarandi:

- a) geri farþegi kröfu fyrir dómstólum, skal krafa fyrnast þremur árum eftir að slysið átti sér stað;
- b) geri annar aðili kröfu fyrir dómstólum, skal krafa fyrst fyrnast þremur árum eftir að farþegi lést, en að hámarki fimm árum eftir að slysið átti sér stað.

Lög og reglur aðildarríkisins skulu gilda um upphaf og endalok fyrningartíma skaðabótakrafna.

3. Samband milli flutningsaðila

- Rekstraraðili flutningsþjónustu sem hefur tekið við greiðslu fyrir flutning skal greiða hlut annarra aðila líkt og við á.
- Rekstraraðili flutningsþjónustu sem hefur greitt skaðabætur á rétt til endurgreiðslu frá öðrum aðilum sem tóku þátt í flutningnum. Þegar tjón eða missir verður af völdum nokkurra rekstraraðila flutningaþjónustu skal hver og einn vera ábyrgur fyrir þeim skaða er hann olli. Ef slík aðgreining er ómöguleg skal deila hlutdeild í greiðslu skaðabóta milli flutningsaðila.

Frekari upplýsingar

Frekari upplýsingar má finna á ensku á heimasíðu Evrópusambandsins:

https://ec.europa.eu/transport/themes/passengers/rail_en